

Na temelju članka 17. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda („Narodne novine“, broj 16/19) i članka 30. Statuta Općine Gračišće ("Službene novine Grada Pazina", broj 11/22), Općinsko vijeće Općine Gračišće, na sjednici održanoj dana ____ . studenog 2025. godine, donosi

ODLUKU

o donošenju Plana djelovanja u području prirodnih nepogoda za Općinu Gračišće za 2026. godinu

Članak 1.

Općinsko vijeće Općine Gračišće donosi Plan djelovanja Općine Gračišće u području prirodnih nepogoda za 2026. godinu.

Članak 2.

Plan djelovanja Općine Gračišće u području prirodnih nepogoda za 2026. godinu sastavni je dio ove Odluke i nije predmet objave.

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u Službenim novinama Grada Pazina i Općina Cerovlje, Gračišće, Karojba, Lupoglav i Sveti Petar u Šumi.

KLASA: 240-01/25-01/08

URBROJ: 21631-17-02-02-25-2

Gračišće, ____ studenog 2025.

OPĆINSKO VIJEĆE OPĆINE GRAČIŠĆE

Predsjednik Općinskog vijeća

Danijel Zović, v.r.

OBRAZLOŽENJE

Odredbom članka 17. stavak 1. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda („Narodne novine“ broj 16/19), dalje u tekstu: Zakon propisano je da su sve jedinice lokalne samouprave dužne izraditi godišnji Plan djelovanja u području prirodnih nepogoda, dalje u tekstu: Plan.

Planom se utvrđuje: popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastanka prirodne nepogode; procjene osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva; sve druge mjere koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima, znanstvenim ustanovama i stručnjacima za područje prirodnih nepogoda.

Prirodnom nepogodom smatraju se iznenadne okolnosti uzrokovane nepovoljnim vremenskim prilikama, seizmičkim uzrocima i drugim prirodnim uzrocima koje prekidaju normalno odvijanje života, uzrokuju žrtve, štetu na imovini i/ili njezin gubitak te štetu na javnoj infrastrukturi i/ili u okolišu. Člankom 3. Zakona propisano je da se prirodnom nepogodom smatraju: potres; olujni i orkanski vjetar; požar; poplava; suša; tuča, kiša koja se smrzava u dodiru s podlogom; mraz; izvanredno velika visina snijega, snježni nanos i lavina; nagomilavanje leda na vodotocima; klizanje, tečenje, odronjavanje i prevrtanje zemljišta, te druge pojave takva opsega koje, ovisno o mjesnim prilikama, uzrokuju bitne poremećaje u životu ljudi na određenom području.

Na temelju Zakona i Pravilnika o Registru šteta od prirodnih nepogoda („Narodne novine“ broj 65/19) Planom su utvrđena nadležna tijela, te određivanja mjera i postupanja djelomične sanacije štete od elementarnih nepogoda utvrđenih Zakonom.

Poslove u vezi s procjenom štete i dodjele sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda provodi Općinsko povjerenstvo za procjenu šteta u Općini Gračišće.

U skladu sa navedenim predlaže se usvajanje predloženog Plana djelovanja u području prirodnih nepogoda za Općinu Gračišće za 2026. godini.

Plan djelovanja u području prirodnih nepogoda za 2026. godinu

Općina Gračišće

1. UVOD

Zakonom o ublažavanju i ukidanju posljedica prirodnih nepogoda („Narodne novine“, broj 16/19-u daljnjem tekstu: Zakona) uređuju se kriteriji i ovlasti za proglašenje prirodne nepogode, procjena štete od prirodne nepogode, dodjela pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih na području Republike Hrvatske, Registar šteta od prirodnih nepogoda te druga pitanja u vezi s dodjelom pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda.

Temeljem članka 17. stavka 1. Zakona predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave do 30. studenog tekuće godine donosi Plan djelovanja za slijedeću kalendarsku godinu radi određenja mjera i postupanja djelomične sanacije šteta od prirodnih nepogoda.

Planom djelovanja definiraju se kriteriji i ovlasti za proglašenje prirodne nepogode, procjena štete od prirodne nepogode, dodjela pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih na području jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, upis u Registar šteta od prirodnih nepogoda te druga pitanja u vezi s dodjelom pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda.

Temeljem članka 18. stavka 2. zakona, Plan djelovanja sadržava najmanje:

1. popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode,
2. procjene osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva
3. sve druge mjere koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima iz ovoga Zakona i/ili drugih tijela, znanstvenih ustanova i stručnjaka za područje prirodnih nepogoda.

Izvršno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave podnosi predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, do 31. ožujka tekuće godine, Izvješće o izvršenju plana djelovanja za proteklu kalendarsku godinu.

Svrha ovog Plana je uređenje kriterija i ovlasti za proglašenje prirodne nepogode, procjena štete od prirodne nepogode, dodjela pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih na području jedinice lokalne samouprave, Registar šteta od prirodnih nepogoda te druga pitanja u vezi s dodjelom pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda.

U cilju sprječavanja nastanka i ublažavanja posljedica prirodnih nepogoda veoma je bitna suradnja Županijskog povjerenstva, Gradskog i Općinskog povjerenstva, operativnih snaga sustava civilne zaštite te stanovnika koji svojim djelovanjem mogu u znatnoj mjeri spriječiti nastanak prirodne nepogode i ublažiti njihove posljedice.

2. PRIRODNE NEPOGODE

Temeljem članka 3. Zakona, Prirodnom nepogodom, u smislu ovoga Zakona, smatraju se iznenadne okolnosti uzrokovane nepovoljnim vremenskim prilikama, seizmičkim uzrocima i drugim prirodnim uzrocima koje prekidaju normalno odvijanje života, uzrokuju žrtve, štetu na imovini i/ili njezin gubitak te štetu na javnoj infrastrukturi i/ili u okolišu.

Prirodnom nepogodom smatraju se:

1. potres,
2. olujni i orkanski vjetar,
3. požar,
4. poplava,
5. suša,
6. tuča, kiša koja se smrzava u dodiru s podlogom,
7. mraz,
8. izvanredno velika visina snijega,
9. snježni nanos i lavina,
10. nagomilavanje leda na vodotocima,
11. klizanje, tečenje, odronjavanje i prevrtanje zemljišta,
12. druge pojave takva opsega koje, ovisno o mjesnim prilikama, uzrokuju bitne poremećaje u životu ljudi na određenom području.

Štetama od prirodnih nepogoda ne smatraju se one štete koje su namjerno izazvane na vlastitoj imovini te štete koje su nastale zbog nemara i/ili zbog nepoduzimanja propisanih mjera zaštite.

Za Općinu Gračišće potencijalnu prijetnju za stanovništvo, materijalna i kulturna dobra te poljoprivrednu proizvodnju predstavljaju slijedeće prirodne nepogode:

- Potres
- Požar
- Ekstremne temperature (toplinski val)
- Poplava
- Suša.

3. PROGLAŠENJE PRIRODNE NEPOGODE, PROCJENA ŠTETE I POSTUPANJE NADLEŽNIH TIJELA

Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda (NN 16/19) regulira se planiranje sustava reagiranja u izvanrednim događajima uzrokovanim prirodnim nepogodama na regionalnoj i lokalnoj razini. Uz utvrđivanje načina pravovremenog poduzimanja preventivnih mjera, poseban se naglasak pritom usmjerava na ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode.

Nadležna tijela za provedbu Zakona (temeljem članka 5.) su:

- Vlada Republike Hrvatske,
- povjerenstva za procjenu šteta od prirodnih nepogoda,
- nadležna ministarstva,
- jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grad Zagreb.

Odluku o proglašenju prirodne nepogode za Općinu Gračišće donosi župan Istarske županije na prijedlog općinskog načelnika u slučaju ispunjenja sljedećih uvjeta:

- ako je vrijednost ukupne izravne štete najmanje 20 % vrijednosti izvornih prihoda jedinice lokalne samouprave za prethodnu godinu;
- ako je prirod (rod) umanjen najmanje 30 % prethodnog trogodišnjeg prosjeka na području jedinice lokalne samouprave;

- ako je nepogoda umanjila vrijednost imovine na području jedinice lokalne samouprave najmanje 30 %.

Ispunjenje uvjeta iz gornjeg stavka utvrđuje Općinsko povjerenstvo Općine Gračišće.

Nakon proglašenja prirodne nepogode, a radi dodjele novčanih sredstava za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda Općinsko povjerenstvo provodi slijedeće radnje:

- prijavu prve procjene šteta u Registar šteta,
- prijavu konačne procjene šteta u Registar šteta i
- potvrdu konačne procjene šteta u Registar šteta.

Registar šteta je jedinstvena digitalna baza podataka o svim štetama nastalim zbog prirodnih nepogoda na području Republike Hrvatske. Obveznik unosa podataka u Registar šteta na razini Općine Gračišće je Općinsko povjerenstvo. Općinsko povjerenstvo u Registar šteta unosi prijave prvih procjena šteta i prijave konačnih procjena šteta, jedinstvene cijene te izvješća o utrošku dodijeljenih sredstava pomoći u skladu s obrascima i elektroničkim sučeljem. Podaci iz Registra šteta koriste se kao osnova za određenje sredstava pomoći za djelomičnu sanaciju šteta nastalih zbog prirodnih nepogoda te za izradu izvješća o radu Državnog povjerenstva.

Oštećenik nakon nastanka prirodne nepogode prijavljuje štetu na imovini Općinskom povjerenstvu u pisanom obliku, na propisanom obrascu, najkasnije u roku od 8 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode. Nakon isteka roka od 8 dana Općinsko povjerenstvo unosi sve zaprimljene prve procjene štete u Registar šteta najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode. Iznimno, oštećenik može podnijeti prijavu prvih procjena šteta i nakon isteka roka od 8 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode u slučaju postojanja objektivnih razloga na koje nije mogao utjecati, a najkasnije u roku od 12 dana od donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.

Također, iznimno, rok za unos podataka u Registar šteta od strane Općinskog povjerenstva može se, u slučaju postojanja objektivnih razloga na koje oštećenik nije mogao utjecati, a zbog kojih je onemogućen elektronički unos podataka u Registar šteta, produljiti za 8 dana. O produljenju navedenog roka odlučuje Povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda Istarske županije (u daljnjem tekstu Županijsko povjerenstvo) povjerenstvo na temelju zahtjeva Općinskog povjerenstva.

Sadržaj prve procjene štete:

- Datum donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode i njezin broj;
- Podaci o vrsti nepogode;
- Podaci o trajanju prirodne nepogode;
- Podaci o području zahvaćenom prirodnom nepogodom;
- Podaci o vrsti, opisu te vrijednosti oštećene imovine;
- Podaci o ukupnom iznosu prijavljene štete;
- Podaci i informacije o potrebi žurnog djelovanja i dodjeli pomoći za sanaciju i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode te ostale podatke o prijavi štete.

Konačna procjena štete pak predstavlja procijenjenu vrijednost nastale štete uzrokovane prirodnom nepogodom na imovini oštećenika izražene u novčanoj vrijednosti na temelju prijave i procjene štete. Konačna procjena štete obuhvaća vrstu i opseg štete u vrijednosnim (financijskim) i naturalnim pokazateljima prema području, imovini, djelatnostima, vremenu i uzrocima njezina nastanka te korisnicima i vlasnicima imovine.

Konačnu procjenu štete utvrđuje Općinsko povjerenstvo na temelju izvršenog uvida u nastalu štetu na temelju prijave oštećenika. Tijekom procjene i utvrđivanja konačne procjene štete od prirodnih nepogoda posebno se utvrđuju:

- stradanja stanovništva,
- opseg štete na imovini,
- opseg štete koja je nastala zbog prekida proizvodnje, prekida rada ili poremećaja u neproizvodnim djelatnostima ili umanjenog prinosa u poljoprivredi ili šumarstvu,
- iznos troškova za ublažavanje i djelomično uklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda,
- opseg osiguranja imovine i života kod osiguravatelja,
- vlastite mogućnosti oštećenika glede uklanjanja posljedica štete.

Prijava konačne procjene štete sadržava:

- odluku o proglašenju prirodne nepogode s obrazloženjem,
- podatke o dokumentaciji vlasništva imovine i njihovoj vrsti,
- podatke o vremenu i području nastanka prirodne nepogode,
- podatke o uzroku i opsegu štete,
- podatke o posljedicama prirodne nepogode za javni i gospodarski život Općine,
- ostale statističke i vrijednosne podatke.

Prijavu konačne štete Općinsko povjerenstvo unosi u Registar šteta sukladno rokovima iz stavaka 4. i 6. članka 28. Zakona.

3.1. Žurna pomoć te izvori sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda

Žurna pomoć je pomoć koja se dodjeljuje u slučajevima u kojima su posljedice na imovini stanovništva, pravnih osoba i javnoj infrastrukturi uzrokovane prirodnom nepogodom i/ili katastrofom takve da prijete ugrozom zdravlja i života stanovništva na područjima zahvaćenim prirodnom nepogodom.

Žurna pomoć dodjeljuje se u svrhu djelomične sanacije štete od prirodnih nepogoda u tekućoj kalendarskoj godini jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za pokriće troškova sanacije šteta na javnoj infrastrukturi, troškova nabave opreme za saniranje posljedica prirodne nepogode, za pokriće drugih troškova koji su usmjereni saniranju šteta od prirodne nepogode za koje ne postoje dostatni financijski izvori usmjereni na sprječavanje daljnjih šteta koje mogu ugroziti gospodarsko funkcioniranje i štetno djelovati na život i zdravlje stanovništva te onečišćenje prirodnog okoliša, oštećenima fizičkim osobama koje nisu poduzetnici u smislu Zakona, a koje su pretrpjele štete na imovini, posebice ugroženim skupinama, starijima i bolesnima i ostalima kojima prijete ugroza zdravlja i života na području zahvaćenom prirodnom nepogodom.

U slučaju ispunjenja navedenih uvjeta, Općina može isplatiti žurnu pomoć iz raspoloživih sredstava proračuna. Žurna pomoć u pravilu se dodjeljuje kao predujam i ne isključuje dodjelu pomoći u postupku koji je uređen Zakonom.

Prijedlog dodjele žurne pomoći općinski načelnik upućuje Općinskom vijeću koje na temelju njega donosi Odluku o prijedlogu žurne pomoći, koja sadržava sljedeće:

- vrijednost novčanih sredstava žurne pomoći,
- kriteriji, način raspodjele i namjena korištenja žurne pomoći,
- drugi uvjeti i postupanja u raspodjeli žurne pomoći.

Vlada Republike Hrvatske odluku o dodjeli žurne pomoći može donijeti i na temelju prijedloga Državnog povjerenstva i/ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Izvješće o utrošku dodijeljenih sredstava žurne pomoći, Općina Gračišće dužna je dostaviti Vladi RH u roku navedenom u zaprimljenoj Odluci.

Sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda odnose se na novčana sredstva ili ostala materijalna sredstva, kao što je oprema za zaštitu imovine fizičkih i/ili pravnih osoba, javne infrastrukture te zdravlja i života stanovništva, koja su potrebna za sanaciju štete nastale od prirodne nepogode.

Novčana sredstva i druge vrste pomoći za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda na imovini oštećenika osiguravaju se iz:

1. državnog proračuna s proračunskog razdjela ministarstva nadležnog za financije,
2. fondova Europske unije
3. donacija.

Slučajevi kad se sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda ne dodjeljuju:

- a) Štete na imovini koja je osigurana.
- b) Štete na imovini koje su izazvane namjerno, iz krajnjeg nemara ili nisu bile poduzete propisane mjere zaštite od strane korisnika ili vlasnika imovine.
- c) Neizravne štete.
- d) Štete nastale na nezakonito izgrađenim zgradama javne namjene, gospodarskim zgradama i stambenim zgradama za koje nije doneseno rješenje o izvedenom stanju prema posebnim propisima, osim kada je, prije nastanka prirodne nepogode, pokrenut postupak donošenja rješenja o izvedenom stanju, u kojem slučaju će sredstva pomoći biti dodijeljena tek kada oštećenik dostavi pravomoćno rješenje nadležnog tijela.
- e) Štete nastale na građevini ili području koje je, u skladu s propisima kojima se uređuje zaštita kulturnog dobra, aktom proglašeno kulturnim dobrom ili je u vrijeme nastanka prirodne nepogode u postupku proglašavanja kulturnim dobrom.
- f) Štete koje nisu na propisani način i u zadanom roku unesene u Registar šteta prema odredbama ovoga Zakona
- g) Štete u slučaju osiguranih rizika na imovini koja nije osigurana ako je vrijednost oštećene imovine manja od 60 % vrijednosti imovine.

Sukladno Zakonu poslove u vezi s procjenom štete i dodjele sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda obavljaju povjerenstva. Predstavnička tijela županija i JLS dužna su imenovati povjerenstva za procjenu štete.

Odluka o imenovanju Županijskih povjerenstava dostavlja se Državnom povjerenstvu, a odluka o imenovanju Općinskog povjerenstva dostavlja se Županijskom povjerenstvu.

Članove i broj članova općinskog povjerenstva imenuje Općinsko vijeće na razdoblje od 4 godine i o njihovu imenovanju obavještava županijsko povjerenstvo. Općinsko vijeće Općine Gračišće donijelo je na

sjednici održanoj dana 01. kolovoza 2025. godine Odluku o imenovanju članova Općinskog povjerenstva za procjenu šteta od prirodnih nepogoda. Odluka je objavljena u Službenim novinama Grada Pazina broj 32/25.

Općinska povjerenstva obavljaju sljedeće poslove:

- utvrđuju i provjeravaju visinu štete od prirodne nepogode za područje Općine,
- unose podatke o prvim procjenama šteta u Registar šteta,
- unose i prosljeđuju putem Registra šteta konačne procjene šteta županijskom povjerenstvu,
- raspoređuju dodijeljena sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda oštećenima,
- prate i nadziru namjensko korištenje odobrenih sredstava pomoći za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda prema Zakonu,
- izrađuju izvješća o utrošku dodijeljenih sredstava žurne pomoći i sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda i dostavljaju ih Županijskom povjerenstvu putem Registra šteta,
- surađuju sa Županijskim povjerenstvom u provedbi Zakona,
- donose plan djelovanja u području prirodnih nepogoda iz svoje nadležnosti,
- obavljaju druge poslove i aktivnosti iz svojeg djelokruga u suradnji sa županijskim povjerenstvima.

Sukladno članku 15. Zakona, kada Općinsko povjerenstvo nije u mogućnosti, zbog nedostatka specifičnih stručnih znanja, procijeniti štetu od prirodnih nepogoda, može zatražiti od Županijskog povjerenstva imenovanje stručnog povjerenstva na području u kojem je proglašena prirodna nepogoda.

Stručna povjerenstva pružaju stručnu pomoć općini u roku u kojem su imenovana i surađuju s Općinskim povjerenstvom i Županijskim povjerenstvom.

4. POPIS MJERA I NOSITELJA MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE

Pod pojmom mjere u smislu Zakona smatraju se sva djelovanja od strane Općine Gračišće vezana uz sanaciju nastalih šteta, ovisno o naravi, odnosno vrsti prirodne nepogode koja je izgledna za određeno područje, odnosno o posljedicama iste.

Kako se prirodne nepogode uglavnom javljaju iznenada i ne nastaju uvijek velike štete istih razmjera, u ovom dijelu moguće je provesti:

- preventivne mjere radi umanjenja posljedica prirodne nepogode,
- mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode.

PREVENTIVNE MJERE	
POŽAR	<ul style="list-style-type: none"> - Osposobljavanje, opremanje i uvježbavanje vatrogasnih snaga. - Edukacija i informiranje mještana i turista. - Održavanje protupožarnih prosjeka, održavanje cestovnih i željezničkih protupožarnih pojaseva te zaštitnih koridora sustava elektroprijenosa i distribucije. - Provedba Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara u RH. - Uspostava motrilačko - dojavne službe. - Uspostava sustava video nadzora.
POTRES	<ul style="list-style-type: none"> - Protupotresno projektiranje, kao i gradnja građevina, treba se provoditi sukladno zakonskim propisima o građenju i prema postojećim tehničkim propisima za navedenu seizmičku zonu. Projektiranje, građenje i rekonstrukcija važnih građevina mora se

	<p>provesti tako da građevine budu otporne na potres. Potrebno je osigurati dovoljno široke i sigurne evakuacijske putove, omogućiti nesmetan pristup svih vrsti pomoći u skladu s važećim propisima. U građevinama društvene infrastrukture, sportsko – rekreacijske, zdravstvene i slične namjene koje koristi veći broj različitih korisnika treba osigurati prijem pripćenja nadležnog županijskog centra 112 o vrsti opasnosti i mjerama koje je potrebno poduzeti.</p> <p>- Edukacija stanovništva.</p>
EKSTREMNE TEMPERATURE	<p>- Pridržavanje preventivnih mjera prema Protokolu o zaštiti od vrućina u periodu od svibnja do listopada.</p> <p>- Pravovremeno obavješćivanje mještana o meteorološkoj pojavnosti ekstremnih temperatura i "toplinskih valova".</p> <p>- Edukacija i informiranje mještana o načinu ponašanja i primjeni preventivnih mjera zaštite od ekstremnih temperatura.</p> <p>- Edukacija u pružanju mjera prve pomoći.</p>
SUŠA	<p>- Pravovremeno obavješćivanje mještana..</p> <p>- Zaštita prirodnih prostornih cjelina, pošumljavanje i komasacija.</p>
POPLAVA	<p>- Izgradnja sustava ranog upozoravanja.</p> <p>- Edukacija i osposobljavanje operativnih snaga sustava civilne zaštite na lokalnoj i regionalnoj razini.</p> <p>- Održavanje i izgradnja vodo zaštitnih objekata.</p> <p>- Osposobljavanje i uvježbavanje operativnih snaga sustava CZ.</p>

Opće mjere za ublažavanje i uklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda su:

- procjena štete i posljedica,
- sanacija područja zahvaćenog nepogodom,
- prikupljanje i raspodjela pomoći stradalom i ugroženom stanovništvu,
- provedba zdravstvenih i higijensko – epidemioloških mjera,
- provedba veterinarskih mjera,
- organizacija prometa i komunalnih usluga radi žurne normalizacije života.

U slučaju prirodne nepogode nositelji mjera su operativne snage sustava civilne zaštite Općine Gračišće, sustav zdravstvenih kapaciteta te MUP koji su detaljno obrađeni unutar Plana djelovanja civilne zaštite Općine Gračišće.

Prilikom provedbi mjera radi djelomičnog ublažavanja šteta od prirodnih nepogoda o kojima odlučuju nadležna tijela, obvezno se u obzir uzima opseg nastalih šteta i utjecaj prirodnih nepogoda na stradanja stanovništva, ugrozu života i zdravlja ljudi te onemogućavanje nesmetanog funkcioniranja gospodarstva. U cilju pravovremenog i učinkovitog ublažavanja i uklanjanja izravnih posljedica i procjena štete od ekstremnih prirodnih uvjeta u pravilu se obavlja odmah ili u najkraćem roku.

5. PROCJENA OSIGURANJA OPREME I DRUGIH SREDSTAVA ZA ZAŠTITU I SPRJEČAVANJE STRADANJA IMOVINE, GOSPODARSKIH FUNKCIJA I STRADANJA STANOVNIŠTVA

Pod pojmom procjena osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva podrazumijeva se procjena opreme i drugih sredstava nužnih za sanaciju, djelomično otklanjanje i ublažavanje štete nastale uslijed djelovanja prirodne nepogode. Opremom i sredstvima raspolažu subjekti koji su navedeni kao nositelji mjera za otklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda. Gospodarski subjekti koji raspolažu opremom za izvođenje potrebnih radnji

u slučaju sanacije u okviru svoje redovne djelatnosti odrađuju preventivne mjere za smanjenje šteta pri nastajanju elementarne nepogode. Raspoloživa sredstva i opremu u privatnom vlasništvu koju bi se moglo staviti na raspolaganje u slučaju potrebe teško je procijeniti.

Na temelju Zakona o proračunu (NN 144/21) te članku 65., sredstva proračunske zalihe mogu se koristiti za nepredviđene namjene za koje u Proračunu nisu osigurana sredstva ili za namjene za koje se tijekom godine pokaže da nisu utvrđena dovoljna sredstva jer ih pri planiranju Proračuna nije bilo moguće predvidjeti, za financiranje rashoda nastalih pri otklanjanju posljedica prirodnih nepogoda, epidemija, ekoloških nesreća ili izvanrednih događaja i ostalih nepredvidivih nesreća te za druge nepredviđene rashode tijekom godine. Isto tako, člankom 66. istog Zakona utvrđeno je da o korištenju sredstava proračunske zalihe odlučuje Načelnik Općine Gračišće.

6. OSTALE MJERE KOJE UKLJUČUJU SURADNJU S NADLEŽNIM TIJELIMA

Sukladno propisima kojima se uređuju pitanja u vezi elementarnih mjera, kao mjera sanacije šteta od prirodnih nepogoda utvrđuje se:

- provedba mjera s ciljem dodjeljivanja pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje šteta od prirodnih nepogoda,
- provedba mjera s ciljem dodjeljivanja žurne pomoći u svrhu djelomične sanacije šteta od prirodnih nepogoda.

Nadležna tijela za provedbu mjera s ciljem djelomičnog ublažavanja šteta uslijed prirodnih nepogoda, sukladno Zakonu, su:

- Vlada Republike Hrvatske,
- Povjerenstva za procjenu šteta od elementarnih nepogoda,
- Nadležna ministarstva (ministarstva nadležna za financije; poljoprivredu; šumarstvo i ribarstvo; gospodarstvo; graditeljstvo i prostorno uređenje; zaštitu okoliša i energetiku; more, promet i infrastrukturu),
- Istarske županija,
- Općina Gračišće.

Znanstvene ustanove za područje prirodnih nepogoda:

- Državni hidrometeorološki zavod (DHMZ),
- Zavod za seizmologiju.

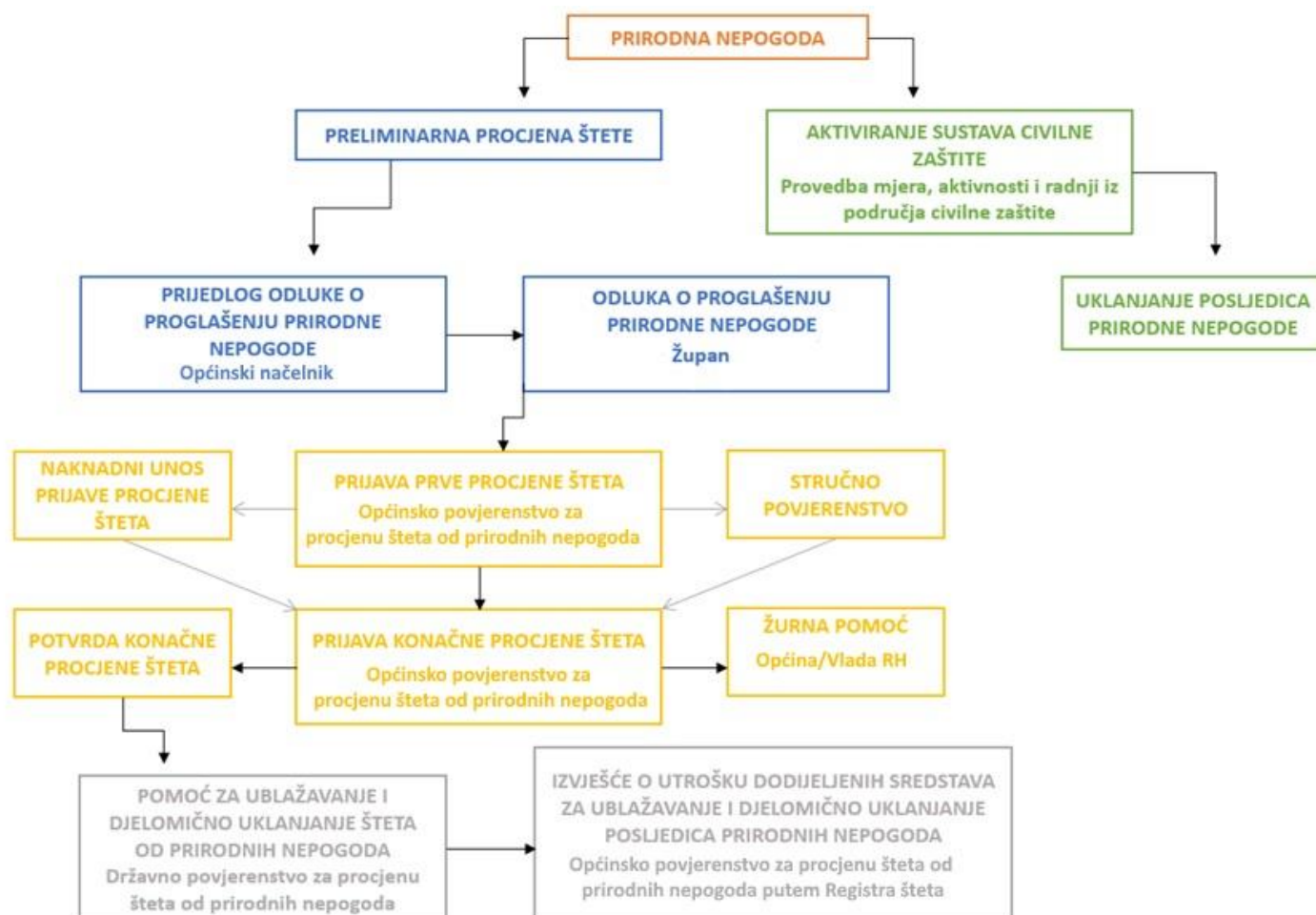
Utvrđuje se da su nositelji provedbe navedenih mjera na području Općine Gračišće:

- Načelnik Općine Gračišće,
- Općinsko povjerenstvo Općine Gračišće za procjenu šteta od prirodnih nepogoda,
- Jedinostveni upravni odjel.

Prilikom provedbi mjera s ciljem djelomičnog ublažavanja šteta od prirodnih nepogoda o kojima odlučuju spomenuta nadležna tijela, obavezno se uzima u obzir opseg nastalih šteta i utjecaj prirodnih nepogoda na stradanja stanovništva, ugrozu života i zdravlja ljudi, onemogućavanje nesmetanog funkcioniranja gospodarstva, a posebice ugroženih skupina na područjima zahvaćenom prirodnom

nepogodom kao što je socijalni ili zdravstveni status. Općinsko povjerenstvo Općine Gračišće ostvaruje suradnju sa Županijskim povjerenstvom za procjenu šteta od prirodnih nepogoda te sa istim usklađuje sve potrebne mjere i postupke oko provođenja ovog Plana.

SHEMATSKI PRIKAZ POSTUPKA U SLUČAJU PRIRODNE NEPOGODE

7. PRIRODNE NEPOGODE

7.1. Potres

Potres se može opisati kao endogeni proces prouzročen tektonskim pokretima u Zemljinoj unutrašnjosti uz naglo oslobađanje energije koja se u obliku seizmičkih valova širi prema površini Zemlje. Pojava potresa pripada skupini prirodnih rizika koji se ne mogu predvidjeti, a s određenom se vjerojatnošću mogu dogoditi u bilo kojem trenutku. Potresom nazivamo vibriranje površinskih slojeva zemljine kore do kojih dolazi zbog procesa koji se u njoj događaju. Osnovne karakteristike potresa su iznenadno događanje, ne mogućnost predviđanja događaja (u većini slučajeva), a posebice ne njen intenzitet.

Posljedice pojave jakog potresa mogu obuhvatiti oštećenja ili rušenje svih vrsta postojećih građevina, među kojima posebnu pozornost treba usmjeriti na stambene zgrade, vrijednu kulturno-spomeničku baštinu, objekte od posebne važnosti (bolnice, škole..), industrijske objekte te kritične točke prometne i komunalne

infrastrukture. Uz navedeno, pojava potresa jačeg intenziteta povezana je s opasnošću od ozbiljnih ozljeda i mogućeg gubitka ljudskih života.

Posljedično, potres u naseljenom području, posebice ako se radi o regionalnom središtu ili području od strateške važnosti (primjerice za turizam), može izazvati potpuni poremećaj gospodarskih i društvenih odnosa u zajednici.

Na Karti potresnih područja – Poredbeno vršno ubrzanje tla tipa A s vjerojatnosti premašaja 10% u 50 (povratno razdoblje 475 godina) izraženo u jedinicama gravitacijskog ubrzanja, g. Područje Općine Gračišće nalazi se u području vršnog ubrzanja tla za povratni period od 475 godina u području 0,12 do 0,14 g što odgovara VII° po MCS ljestvici.

7.1.1. Popis mjera i nositelja u slučaju potresa

Radnje i postupci koji se provode u slučaju nastanka potresa jačeg intenziteta:

Red. broj	Radnje i postupci
1.	Pozivanje Stožera CZ, stavljanje operativnih snaga CZ Općine Gračišće u pripravnost
2.	Pozivanje Općinskog povjerenstva te provedba aktivnosti sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda (NN16/19)
3.	Izveštavanje župana i predlaganje aktiviranja Županijskog povjerenstva za procjenu štete od prirodnih nepogoda na ugroženim područjima.
4.	Prikupljanje informacija o područjima na kojima su se dogodile najveće materijalne štete od strane Stožera CZ
5.	Utvrđivanje informacija o funkcioniranju: <ul style="list-style-type: none"> - sustava za vodoopskrbu. - sustava za elektroopskrbu. - sustava telekomunikacija. - prikupljanje informacija o prohodnosti prometnica. - prikupljanje informacija o stanju društvenih i stambenih objekata na ugroženom prostoru.
6.	Aktiviranje operativnih snaga sustava CZ Općine Gračišće (provodi Stožer CZ na čelu s Načelnikom Općine) i provedba mjera CZ sukladno Planu djelovanja civilne zaštite.
7.	Utvrđivanje redoslijeda u smislu stavljanja u potpunu funkciju:
Kritična infrastruktura	Prioriteti
Opskrba električnom energijom	Telekomunikacijski sustav Zgrada općinske uprave Vodoopskrbi sustav Škole Trgovine Vatrogasni i društveni domovi Privatni objekti prema stupnju oštećenja

Telekomunikacijski sustav	Zgrada općinske uprave Škole Trgovine Vatrogasni i društveni domovi Privatni objekti prema stupnju oštećenja
Prometni sustav	Državne ceste Županijske ceste Lokalne ceste
Vodopskrbni sustav	Zgrada općinske uprave Škole Trgovine Vatrogasni i društveni domovi Privatni objekti prema stupnju oštećenja
8.	Pozivanje vlasnika poduzeća i obrta koji se bave takvom vrstom djelatnosti koja može izvršiti privremenu sanaciju štete
9.	Povjerenstvo nastavlja aktivnosti na popisu i procjeni štete sukladno Zakonu te o rezultatima izvješćuje Povjerenstvo Istarske županije

Mjere civilne zaštite u slučaju potresa koje provode snage sustava civilne zaštite Općine Gračišće:

- organizacija spašavanja i raščišćavanja iz ruševina,
- organizacija zaštite objekata kritične infrastrukture i suradnja s pravnim osobama s ciljem osiguravanja, kontinuiteta njihovog djelovanja,
- organizacija gašenja požara,
- organizacija reguliranja prometa i osiguranja tijekom intervencija,
- organizacija pružanja medicinske pomoći i medicinskog zbrinjavanja,
- organizacija pružanja veterinarske pomoći,
- organizacija provođenja evakuacije,
- organizacija spašavanja i evakuacije ranjivih skupina stanovništva – djece, osoba s invaliditetom, bolesnih, starih i nemoćnih,
- organizacija provođenja zbrinjavanja,
- organizacija humane asanacije i identifikacije poginulih,
- organizacija higijensko - epidemiološke zaštite,
- organizacija osiguravanja hrane i vode za piće,
- organizacija središta za informiranje stanovništva,
- organizacija prihvata pomoći (u ljudstvu i materijalnim sredstvima),
- organizacija pružanja psihološke pomoći.

Nositelji mjera u slučaju potresa su:

1. Stožer civilne zaštite Općine Gračišće
2. Povjerenici civilne zaštite i njihovi zamjenici
3. Koordinator na lokaciji
4. JVP Pazin, DVD Gračišće
5. Gradsko društvo Crvenog križa Pazin
6. Hrvatska gorska služba spašavanja - Stanica Pula

7. Pravne osobe u sustavu civilne zaštite:
 - a. Komunalno poduzeće Usluga
 - b. Istarski vodovod PJ Pazin
8. Udruga: Lovačko društvo Kolinka.

Uz navedeno, u sustav se primarno (uz vatrogasne snage) uključuju žurne službe (hitna medicinska pomoć, policija..).

U slučaju nastajanja potresa postupaju sukladno Planu djelovanja civilne zaštite Općine Gračišće.

Nakon proglašenja prirodne nepogode, u cilju dodjele novčanih sredstava za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda, nadležna tijela iz poglavlja 6 provode odgovarajuće radnje.

7.1.2. Ostale radnje koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima i drugim institucijama u slučaju Potresa

Pravovremeno reagiranje i evakuiranje ugroženih građana u slučaju potresa nije moguće. Moguće je ostvariti tek kratkoročno upozoravanje na pojavu potresa s namjerom ostvarivanja barem minimalne vremenske prednosti u slučaju događaja katastrofalnih razmjera. Moguće je zabilježiti dolazak valova, identificirati položaj žarišta i odrediti očekivanu jačinu potresa. U slučaju potresa bitna je suradnja sa Zavodom za seizmologiju.

U provođenju mjera zaštite od potresa problem predstavlja nedostatak pouzdanih parametara; ne postoje sistematizirane baze podataka o tipologiji gradnje, veliki broj nezakonito izvedenih građevina (bez valjane dokumentacije), ne postoje podaci o djelovanju potresa na građevine kroz povijest.

Neposredno nakon potresa, od velike je važnosti neprekinuto funkcioniranje odgovornih institucija (prihvatni centri, kapaciteti bolnica, opskrba hrane i vode itd.) i sustava javnog informiranja.

7.2. Požar

Na području Općine Gračišće postoji opasnost od požara raslinja u ljetnim mjesecima te u sušnim vremenskim periodima. Požari raslinja stvaraju znatne izravne i neizravne štete, a njihovo gašenje ponekad iziskuje angažiranje velikog materijalnog, tehničkog i kadrovskog potencijala sustava civilne zaštite.

Požari na površinama šumskog, poljoprivrednog i ostalog neobrađenog i zapuštenog zemljišta rezultiraju velikim poremećajem cijelog ekosustava i stvaraju teško nadoknadive gospodarske štete, velike troškove obnove i druge posredne i neposredne gubitke. Požari kontaminiraju zrak na užem prostoru i uzrokuju dugoročne štete emisijom ugljičnog dioksida. Uslijed nepovoljnih meteoroloških uvjeta požari raslinja mogu trajati relativno duže vrijeme (više dana ili tjedana) a osobito je zahtjevno gašenje na teško pristupačnim područjima gdje ne postoji razvijena infrastruktura (prometnice, vodovod, mogućnost komunikacije između interventnih snaga).

Požari raslinja mogu imati i utjecaj na percepciju globalne sigurnosti područja tijekom turističke sezone.

7.2.1. Popis mjera i nositelja u slučaju nastanka požara

Radnje i postupci koji se provode u slučaju nastanka požara otvorenog prostora:

Red. broj	Radnje i postupci
1.	Pozivanje Stožera CZ, stavljanje operativnih snaga CZ Općine Gračišće u pripravnost
2.	Pozivanje Općinskog povjerenstva te provedba aktivnosti sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda (NN16/19)
3.	Izveštavanje župana i predlaganje aktiviranja Županijskog povjerenstva za procjenu štete od prirodnih nepogoda na ugroženim područjima.
4.	Prikupljanje informacija o područjima na kojima su se dogodile najveće materijalne štete od strane Stožera CZ
5.	Utvrđivanje informacija o funkcioniranju: - sustava za vodoopskrbu. - sustava za elektroopskrbu. - sustava telekomunikacija. - prikupljanje informacija o prohodnosti prometnica. - prikupljanje informacija o stanju društvenih i stambenih objekata na ugroženom prostoru.
6.	Postupanje prema Planu zaštite od požara i tehnoloških eksplozija. Aktiviranje operativnih snaga sustava CZ Općine Gračišće (provodi Stožer CZ na čelu s Načelnikom Općine) i provedba mjera CZ sukladno Planu djelovanja civilne zaštite
7.	Pozivanje vlasnika poduzeća i obrta koji se bave takvom vrstom djelatnosti koja može izvršiti privremenu sanaciju štete
8.	Povjerenstvo nastavlja aktivnosti na popisu i procjeni štete sukladno Zakonu te o rezultatima izvješćuje Povjerenstvo Istarske županije

Mjere i aktivnosti sustava civilne zaštite u gašenju požara otvorenog tipa operativno se provode na način utvrđen zakonskim odredbama iz područja zaštite od požara. Operativno djelovanje vatrogasnih snaga definirano je u Planu zaštite od požara i tehnoloških eksplozija Općine Gračišće.

Mjere i aktivnosti civilne zaštite u slučaju požara koje provode snage sustava civilne zaštite Općine Gračišće:

- organizacija obavješćavanja o pojavi opasnosti,
- prikupljanje informacija o razmjeru požara, prohodnosti prometnica, funkcioniranju sustava za elektroopskrbu, vodoopskrbu i telekomunikacije,
- organizacija provođenja mjera i aktivnosti sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite za preventivnu zaštitu i otklanjanje posljedica požara,
- organizacija pružanja prve medicinske pomoći i medicinskog zbrinjavanja,
- organizacija pružanja veterinarske pomoći,
- mjere zbrinjavanja, evakuacije i sklanjanja stanovništva.

Nositelji mjera u slučaju požara otvorenog tipa su:

1. Stožer civilne zaštite Općine Gračišće
2. Povjerenici civilne zaštite i njihovi zamjenici
3. Koordinator na lokaciji
4. Vatrogasne snage (JVP Pazin, DVD Gračišće)
5. Gradsko društvo Crvenog križa Pazin
6. HGSS – stanica Pula
7. Pravne osobe u sustavu civilne zaštite
 - Komunalno poduzeće Usluga
 - Istarski vodovod PJ Pazin
8. Udruga - Lovačko društvo Kolinka.

Uz navedeno, u sustav se primarno (uz vatrogasne snage) uključuju žurne službe (hitna medicinska pomoć, policija..).

U slučaju nastajanja požara postupa se sukladno u Planu zaštite od požara i tehnoloških eksplozija Općine Gračišće i Planu djelovanja civilne zaštite Općine Gračišće.

7.2.2. Ostale radnje koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima i drugim institucijama u slučaju požara

Potrebno je poduzeti preventivne mjere za sprječavanje požara raslinja u fazama dozrijevanja (nadzor prostora, prosjeci uz prometnice i pružne pravce, informiranje i edukacija stanovništva). Požari otvorenog prostora su prirodna pojava koju se ne može zaustaviti i koji će se i pored svih provedenih mjera i dalje pojavljivati.

Preventivne mjere nastanka požara:

- sadnja vegetacije koja je obzirom na kemijski sastav otpornija na početno paljenje i širenje požara,
- znanstveno istraživanje povezanosti aspekata požara raslinja, vegetacije, klime, meteorologije,
- sadnja mješovitih nasada koji neće ovisno o svojim karakteristikama biti ugroženi od požara u istom vremenskom periodu,
- obavljanje preventivno uzgojnih radova (njega sastojina, proreda, kresanje i uklanjanje suhog granja),
- gradnja i održavanje protupožarnih prosjeka s elementima šumske ceste,
- održavanje i uređivanje postojećih izvora vode,
- izgradnja i održavanje nadzemnih spremnika vode za gašenje požara i zahvat vode pomoću helikoptera i podvjesnog kontejnera,
- organiziranje i provođenje promidžbenih aktivnosti radi upoznavanja i edukacije građana (posebno vrtičke i školske djece, turista i drugih korisnika takvih područja),
- povećanje svijesti stanovništva o značaju i koristima koje donosi šuma, odnosno sva ostala vegetacija i potreba poduzimanja osnovnih preventivnih mjera,
- ustrojavanje, osposobljavanje i opremanje motriteljsko dojavnih službi, razvoj video nadzora ugroženih prostora, edukacija i razvoj službi zaštite od požara i interventnih skupina šumskih radnika opremljenih potrebnom opremom za gašenje početnih požara,
- zbrinjavanje lovišta i roštilja za pripremu hrane,
- izrada i donošenje planova zaštite te stalno neposredno kontaktiranje i komunikacija sa stanovništvom, jedinicama lokalne i regionalne samouprave, policijom i vatrogascima,

- pojačano djelovanje inspekcijskih službi (šumarske inspekcije, poljoprivredne inspekcije, inspekcije zaštite od požara policijskih uprava, inspekcije zaštite okoliša) te strogo provođenje propisa i zabrana (paljenja, odlaganja otpada).

7.3. Ekstremne temperature (toplinski udar)

Ekstremne temperature zraka mogu uzrokovati zdravstvene probleme i povećani broj smrtnih slučajeva i stoga predstavljaju javnozdravstveni problem. Osobito ugrožene skupine ljudi su mala djeca, kronični bolesnici, starije osobe te ljudi koji rade na otvorenom prostoru.

Ugrožene skupine stanovništva u periodu toplinskog vala na području Općine Gračišće

SKUPINE STANOVNIŠTVA	BROJ STANOVNIKA NA PODRUČJU OPĆINE GRAČIŠĆE
Djeca od 0-14 godina	222
Osobe starije od 70 godina	203
Stanovništvo s teškoćama u obavljanju svakodnevnih aktivnosti	266
Djelatnici na otvorenom	126
UKUPNO	817

Ekonomska analiza zdravstvenih učinaka i prilagodbe na klimatske promjene ukazuje na direktne i indirektne posljedice na zdravlje od pojave ekstremnih temperatura uslijed klimatskih promjena. To su: povećana smrtnost i broj ozljeda, povećan rizik od zaraznih bolesti, prehrana i razvoj djece, negativan utjecaj na mentalno zdravlje i kardio-respiratorne bolesti.

Pojavnost ekstremnih temperatura poklapa se s razdobljem turističke sezone kada je koncentracija osoba, a samim tim i opasnost daleko veća.

Na području Općine Gračišće srednja godišnja temperatura zraka je 12,1°C (siječanj 4,5°C i srpanj 20,9°C).

7.3.1. Popis mjera i nositelja u slučaju nastanka toplinskog udara (ekstremne temperature)

Za vrijeme vrućina i toplinskih udara ljudi moraju piti, čak i ako ne osjećaju žeđ, posebno stariji koji imaju slabiji osjećaj žeđi. Daljnje preporuke se odnose na izbjegavanje boravka na Suncu od 10-17 sati, boravak u rashlađenom prostoru, izbjegavanje fizičkog rada, izbjegavanje alkohola, uzimanje manjih i češćih obroka te redovito uzimanje lijekova.

Radnje i postupci koji se provode u slučaju nastanka toplinskog vala:

Red. broj	Radnje i postupci
1.	Pozivanje Stožera CZ, stavljanje operativnih snaga CZ Općine Gračišće u pripravnost
2.	Pozivanje Općinskog povjerenstva te provedba aktivnosti sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda (NN16/19)
3.	Izveštavanje župana i predlaganje aktiviranja Županijskog povjerenstva za procjenu štete od prirodnih nepogoda na ugroženim područjima.
4.	Prikupljanje informacija o područjima na kojima su se dogodile najveće materijalne štete od strane Stožera CZ
6.	Aktiviranje operativnih snaga sustava CZ Općine Gračišće (provodi Stožer CZ na čelu s Načelnikom Općine)
8.	Pozivanje vlasnika poduzeća i obrta koji se bave takvom vrstom djelatnosti koja može izvršiti privremenu sanaciju štete
9.	Povjerenstvo nastavlja aktivnosti na popisu i procjeni štete sukladno Zakonu te o rezultatima izvješćuje Povjerenstvo Istarske županije

Mjere civilne zaštite u slučaju ekstremnih temperatura koje provode snage sustava civilne zaštite Općine Gračišće:

- organizacija obavještanja o pojavi opasnosti,
- organizacija provođenja mjera i aktivnosti sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite za preventivnu zaštitu i otklanjanje posljedica toplinskog vala,
- organizacija provođenja mjera i aktivnosti sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite za preventivnu zaštitu i otklanjanje posljedica izvanrednih događaja iz ove kategorije ugroza,
- organizacija pružanja prve medicinske pomoći i medicinskog zbrinjavanja,
- organizacija pružanja veterinarske pomoći,
- organizacija dobave pitke vode.

Nositelji mjera u slučaju ekstremnih temperatura su:

1. Stožer civilne zaštite Općine Gračišće
2. Koordinator na lokaciji
3. Vatrogasne snage (JVP Pazin, DVD Gračišće)
4. Gradsko društvo Crvenog križa Pazin
5. Pravne osobe u slučaju civilne zaštite:
 - Komunalno poduzeće Usluga
 - Istarski vodovod PJ Pazin
6. Udruga - Lovačko društvo Kolinka

Uz navedeno, u sustav se primarno (uz vatrogasne snage) uključuju žurne službe (hitna medicinska pomoć, policija..).

U slučaju nastajanja toplinskog vala postupa se sukladno Planu djelovanja civilne zaštite Općine Gračišće.

7.3.2. Ostale radnje koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima i drugim institucijama u slučaju nastanka ekstremne temperature

Kako bi se građani što bolje zaštitili uveden je sustav upozoravanja na opasnost od vrućine koji se provodi u razdoblju od 15. svibnja do 15. rujna. Temeljem prognoze temperature zraka za tekući dan i sljedeća četiri dana, Državni hidrometeorološki zavod objavljuje upozorenja na opasnost od vrućine na sljedeće četiri razine:

1. Nema opasnosti
2. Umjerena opasnost
3. Velika opasnost
4. Vrlo velika opasnost

Stupnjevi rizika od toplinskih valova za maksimalnu i minimalnu temperaturu zraka te za biometeorološki indeks se izračunavaju za fiziološku ekvivalentnu temperaturu. Kritična temperatura (heat cut point) je temperatura iznad koje se pojavljuje povećana smrtnost, umjerena opasnost – smrtnost 5% viša od prosječne, velika opasnost – smrtnost 7,5% viša od prosječne i vrlo velika (ekstremna) opasnost – smrtnost 10% viša od prosječne.

Ministarstvo zdravlja Republike Hrvatske za razdoblje od svibnja do rujna propisuje provođenje preventivnih mjera u skladu s Protokolom o postupanju i preporukama za zaštitu od vrućine, kako bi se pravovremeno i učinkovito djelovalo na očuvanje zdravlja i spriječile moguće posljedice visokih temperatura na zdravlje populacije. Uočen trend povećanja zdravstvenih rizika kao i povećanja stope smrtnosti tijekom ljetnih toplinskih valova, navodi na nužnost provedbe preventivnih mjera kako bi se ublažile moguće negativne posljedice po zdravlje, te smanjio broj umrlih zbog vrućina.

7.4. Suša

Meteorološka suša ili dulje razdoblje bez oborine može uzrokovati ozbiljne štete u poljodjelstvu, vodnom gospodarstvu te u drugim gospodarskim djelatnostima. Suša je često posljedica nailaska i duljeg zadržavanja anticiklone nad nekim područjem, kada uslijedi veća potražnja za vodom od opskrbe.

Posljedice dugotrajnih suša mogu biti višestruke:

- poljoprivredna proizvodnja se smanjuje, smanjuje se proizvodnja stočne hrane, a u težim slučajevima stradavaju i višegodišnje kulture (vinogradi i voćnjaci),
- vodocrpilištima se smanjuje kapacitet, pritisak vode u sustavu pada, zbog smanjenja protoka vodotoka dolazi do pomora organizama koji žive u vodi,
- manje količine opasnih tvari koje dođu u vodotok mogu izazvati teže posljedice, uništavanje (sušenje) višegodišnjih nasada te ostale poljoprivredne proizvodnje kao i do uginuća stoke i do 40%.

7.4.1. Popis mjera i nositelja u slučaju nastanka suše

Mjere i aktivnosti civilne zaštite u slučaju suše:

- organizacija obavještanja o pojavi opasnosti (standardni operativni postupak u suradnji sa komunikacijskim centrom 112)
- aktiviranje snaga, preventivne mjere i postupci u slučaju suše
- organizacija provođenja mjera i aktivnosti sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite za preventivnu zaštitu i otklanjanje posljedica izvanrednih događaja
- pregled raspoloživih operativnih kapaciteta za otklanjanje posljedica ekstremnih suša s utvrđenim zadaćama
- financiranje provedbe aktivnosti

Radnje i postupci koji se provode u slučaju nastanka suše:

Red. broj	Radnje i postupci
1.	Pozivanje Stožera CZ, stavljanje operativnih snaga CZ Općine Gračišće u pripravnost
2.	Pozivanje Općinskog povjerenstva te provedba aktivnosti sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda (NN16/19)
3.	Izveštavanje župana i predlaganje aktiviranja Županijskog povjerenstva za procjenu štete od prirodnih nepogoda na ugroženim područjima.
4.	Prikupljanje informacija o područjima na kojima su se dogodile najveće materijalne štete od strane Stožera CZ
6.	Aktiviranje operativnih snaga sustava CZ Općine Gračišće (provodi Stožer CZ na čelu s općinskim načelnikom)
8.	Pozivanje vlasnika poduzeća i obrta koji se bave takvom vrstom djelatnosti koja može izvršiti privremenu sanaciju štete
9.	Povjerenstvo nastavlja aktivnosti na popisu i procjeni štete sukladno Zakonu te o rezultatima izvješćuje Povjerenstvo Istarske županije

Nositelji mjera u slučaju suše su:

1. Stožer civilne zaštite Općine Gračišće
2. Koordinator na lokaciji
3. Vatrogasne snage (JVP Pazin, DVD Gračišće)
4. Pravne osobe od interesa za sustav civilne zaštite:
 - Komunalno poduzeće Usluga
 - Istarski vodovod PJ Pazin
5. Udruge – Lovačko društvo Kolinka.

Uz navedeno, u sustav se primarno (uz vatrogasne snage) uključuju žurne službe (hitna medicinska pomoć, policija..).

U slučaju nastajanja suše postupa se sukladno Planu djelovanja civilne zaštite Općine Gračišće. Nakon proglašenja prirodne nepogode, u cilju dodjele novčanih sredstava za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda, nadležna tijela iz poglavlja 6 provode odgovarajuće radnje.

7.4.2. Ostale radnje koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima i drugim institucijama u slučaju nastanka suše

Prateći i analizirajući brojne meteorološke, hidrološke i hidrogeološke parametre sušu je ipak moguće predvidjeti.

Prema podacima Državnog povjerenstva za procjenu šteta od prirodnih nepogoda u Hrvatskoj suša uzrokuje najveće ekonomske gubitke od svih prirodnih nepogoda (44%). Najviše je ugrožen poljoprivredni sektor u kojemu se smanjenje uroda uzrokovano sušom, ovisno o intenzitetu i duljini trajanja, kreće od 20% do 90% te se kao jedna od mjera predlaže osiguranje usjeva od suše. Navodnjavanje poljoprivrednih površina na kojima su zasijane poljoprivredne kulture ključna je stvar za poljoprivrednu proizvodnju u vrijeme opaženih klimatskih promjena. Kao mjere za ublažavanje posljedica potrebno je mjerama i instrumentima agrarne politike poticati proizvođače na ulaganje u sustav navodnjavanja za što danas stoje na raspolaganju i sredstva fondova EU.

Jedna od mjera je i uzgoj poljoprivrednih kultura, odnosno, sorti otpornijih na sušna razdoblja.

7.5. Poplava

Poplave su prirodni fenomeni čije se pojave ne mogu izbjeći, ali se poduzimanjem različitih preventivnih građevinskih i negrađevinskih mjera rizici od poplavlivanja mogu smanjiti na prihvatljivu razinu. Poplave su među opasnijim prirodnim nepogodama i na mnogim mjestima mogu uzrokovati gubitke ljudskih života, velike materijalne štete, devastiranje kulturnih dobara i ekološke štete. Sukladno Glavnom provedbenom planu obrane od poplava, Hrvatske vode, 2018. područje Općine Gračišće nalazi se u sektoru E - Sjeverni Jadran, branjeno područje 22 - Područje malih slivova Mirna - Dragonja i **Raša – Boljunčica**.

Naglasak je na preventivi u prvom redu redovno održavanje zaštitnih objekata, sječu šiblja, izmuljivanje korita, čišćenje propusta i sifona te sve ostale preventivne hidrotehničke radove u reguliranim dolinskim tokovima i obuhvatnim kanalima. S druge strane, od izuzetne su važnosti radovi na poboljšanju retencijske sposobnosti sliva, bilo izgradnjom retencija, akumulacija ili pošumljavanjem goleti kako bi se smanjilo otjecanje i produžilo vrijeme koncentracije vodnog vala na branjenim dionicama.

7.5.1. Popis mjera i nositelja u slučaju nastanka poplave

Operativno upravljanje rizicima od poplava i neposredna provedba mjera obrane od poplava utvrđeno je Državnim planom obrane od poplava (NN 84/10), kojeg donosi Vlada RH, Glavnim provedbenim planom obrane od poplava (ožujak 2018), kojeg donose Hrvatske vode. Svi tehnički i ostali elementi potrebni za upravljanje redovnom i izvanrednom obranom od poplava utvrđuju se Glavnim provedbenim planom obrane od poplava i provedbenim planovima obrane od poplava branjenih područja. Državnim planom obrane od poplava uređuju se: teritorijalne jedinice za obranu od poplava, stupnjevi obrane od poplava, mjere obrane od poplava (uključivo i preventivne mjere), nositelji obrane od poplava, upravljanje obranom od poplava (s obvezama i pravima rukovoditelja obrane od poplava), sadržaj provedbenih planova obrane od poplava sustav za obavješćivanje i upozoravanje i sustav veza, mjere za obranu od leda na vodotocima.

Radnje i postupci koji se provode u slučaju nastanka poplave:

Red. broj	Radnje i postupci										
1.	Pozivanje Stožera CZ, stavljanje operativnih snaga CZ Općine Gračišće u pripravnost										
2.	Pozivanje Gradskog povjerenstva te provedba aktivnosti sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda (NN16/19)										
3.	Izveštavanje župana i predlaganje aktiviranja Županijskog povjerenstva za procjenu štete od prirodnih nepogoda na ugroženim područjima.										
4.	Prikupljanje informacija o područjima na kojima su se dogodile najveće materijalne štete od strane Stožera CZ										
5.	Utvrđivanje informacija o funkcioniranju: <ul style="list-style-type: none"> - sustava za vodoopskrbu. - sustava za elektroopskrbu. - sustava telekomunikacija. - prikupljanje informacija o prohodnosti prometnica. - prikupljanje informacija o stanju društvenih i stambenih objekata na ugroženom prostoru. 										
6.	Aktiviranje operativnih snaga sustava CZ Općine Gračišće (provodi Stožer CZ na čelu s Načelnikom)										
7.	Utvrđivanje redoslijeda u smislu stavljanja u potpunu funkciju:										
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 30%;">Kritična infrastruktura</th> <th>Prioriteti</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="236 1093 587 1350">Opskrba električnom energijom</td> <td data-bbox="587 1093 1150 1350">Telekomunikacijski sustav Zgrada gradske uprave Vodoopskrbi sustav Škole Trgovine Vatrogasni i društveni domovi Privatni objekti prema stupnju oštećenja</td> </tr> <tr> <td data-bbox="236 1350 587 1547">Telekomunikacijski sustav</td> <td data-bbox="587 1350 1150 1547">Zgrada gradske uprave Škole Trgovine Vatrogasni i društveni domovi Privatni objekti prema stupnju oštećenja</td> </tr> <tr> <td data-bbox="236 1547 587 1682">Prometni sustav</td> <td data-bbox="587 1547 1150 1682">Državne ceste Županijske ceste Lokalne ceste</td> </tr> <tr> <td data-bbox="236 1682 587 1843">Vodoopskrbni sustav</td> <td data-bbox="587 1682 1150 1843">Zgrada gradske uprave Škole Trgovine Vatrogasni i društveni domovi Privatni objekti prema stupnju oštećenja</td> </tr> </tbody> </table>	Kritična infrastruktura	Prioriteti	Opskrba električnom energijom	Telekomunikacijski sustav Zgrada gradske uprave Vodoopskrbi sustav Škole Trgovine Vatrogasni i društveni domovi Privatni objekti prema stupnju oštećenja	Telekomunikacijski sustav	Zgrada gradske uprave Škole Trgovine Vatrogasni i društveni domovi Privatni objekti prema stupnju oštećenja	Prometni sustav	Državne ceste Županijske ceste Lokalne ceste	Vodoopskrbni sustav	Zgrada gradske uprave Škole Trgovine Vatrogasni i društveni domovi Privatni objekti prema stupnju oštećenja
	Kritična infrastruktura	Prioriteti									
	Opskrba električnom energijom	Telekomunikacijski sustav Zgrada gradske uprave Vodoopskrbi sustav Škole Trgovine Vatrogasni i društveni domovi Privatni objekti prema stupnju oštećenja									
	Telekomunikacijski sustav	Zgrada gradske uprave Škole Trgovine Vatrogasni i društveni domovi Privatni objekti prema stupnju oštećenja									
Prometni sustav	Državne ceste Županijske ceste Lokalne ceste										
Vodoopskrbni sustav	Zgrada gradske uprave Škole Trgovine Vatrogasni i društveni domovi Privatni objekti prema stupnju oštećenja										
8.	Pozivanje vlasnika poduzeća i obrta koji se bave takvom vrstom djelatnosti koja može izvršiti privremenu sanaciju štete										
9.	Povjerenstvo nastavlja aktivnosti na popisu i procjeni štete sukladno Zakonu te o rezultatima izvješćuje Povjerenstvo Istarske županije										

Mjere civilne zaštite u slučaju poplava koje provode snage sustava civilne zaštite Općine Gračišće:

- organizacija provođenja obveza iz Državnog plana obrane od poplava,
- organizacija pružanja drugih mjera civilne zaštite tijekom reagiranja sustava civilne zaštite u poplavama (uključujući evakuaciju i zbrinjavanje),
- reguliranje prometa i osiguranja za vrijeme intervencija.

Nositelji mjera u slučaju poplava su:

1. Stožer civilne zaštite Općine Gračišće
2. Povjerenici civilne zaštite i njihovi zamjenici
3. Koordinator na lokaciji
4. Vatrogasne snage (JVP Pazin, DVD Gračišće)
5. Gradsko društvo Crvenog križa Pazin
6. Hrvatska gorska služba spašavanja - Stanica Pula
7. Pravne osobe od interesa za sustav civilne zaštite
 - Komunalno poduzeće Usluga
 - Istarski vodovod PJ Pazin
8. Udruga - Lovačko društvo Kolinka

Uz navedeno, u sustav se primarno (uz vatrogasne snage) uključuju žurne službe (hitna medicinska pomoć, policija..)

U slučaju nastajanja poplava postupaju sukladno Planu djelovanja civilne zaštite Općine Gračišće.

7.5.2. Ostale radnje koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima i drugim institucijama u slučaju nastanka poplave

Obranu od poplava na zaštitnim vodnim građevinama sukladno Zakonu o vodama („Narodne novine“ broj 153/09, 63/11, 130/11, 56/13 i 14/14) provode Hrvatske vode koje su, sa svojim licenciranim tvrtkama, temeljni nositelji obrane.

Obrana od poplava provodi se sukladno odredbama Državnog plana obrane od poplava („Narodne novine“ broj 84/10), odnosno, temeljem njega donesenog Glavnog provedbenog plana obrane od poplava (srpanj 2015. godine).

8. TROŠKOVI ANGAŽIRANIH PRAVNIH OSOBA I REDOVITIH SLUŽBI

Način i uvjeti za ostvarivanje materijalnih prava koja se odnose na naknadu plaće, troškova prijevoza, osiguranja i drugih naknada mobiliziranim pripadnicima za vrijeme sudjelovanja u aktivnostima u sustavu civilne zaštite na području Republike Hrvatske definirani su Uredbom o načinu utvrđivanja naknade za privremeno oduzete pokretne radi provedbe mjera zaštite i spašavanja (NN 85/06) i Uredbom o načinu i uvjetima za ostvarivanje materijalnih prava mobiliziranih pripadnika postrojbi civilne zaštite za vrijeme sudjelovanja u aktivnostima u sustavu civilne zaštite (NN br. 33/17).

Troškove materijalnih prava snosi nadležno tijelo (Općina Gračišće) koje je izdalo nalog za mobilizaciju.

Mobilizirani pripadnik ima prava koja se odnose na:

- naknadu po danu mobilizacije,
- naknadu troškova prijevoza,

- osiguranje smještaja i prehrane,
- osiguranje od odgovornosti i/ili posljedica nesretnog slučaja.

Obveza Općine Gračišće je i plaćanje obveznog osiguranja za mobiliziranog pripadnika, primjenom najniže osnovice za obračun doprinosa razmjerno broju dana osiguranja, odnosno mobilizacije.

Odgovorna osoba u pravnoj osobi radi ostvarivanja materijalnih prava za pravnu osobu, jedinici lokalne samouprave - Općini Gračišće podnosi Zahtjev za naknadu za privremeno oduzetu pokretninu. Isplata naknada za vrijeme privremenog oduzimanja pokretnine za potrebe sustava civilne zaštite isplatit će se po modelu:

- za teretna vozila, vozila za prijevoz putnika u cestovnom prometu, plovila i radne strojeve: prema važećim tržišnim cijenama,
 - za osobna vozila: sukladno visini naknade po prijađenom kilometru.
- Naknada štete na pokretnini također se utvrđuje prema tržišnoj vrijednosti.

9. ZAKLJUČAK

Ovaj Plan prikazuje specifičnosti prirodnih nepogoda na području Općine Gračišće, prikaz prijašnjih šteta te posljedica istih kako bi se stanovništvo uputilo na primjene mjera sprečavanja nepogoda odnosno ublažavanja njihovih posljedica u slučaju kada su one nepredvidive.

Preventivne radnje koje je Općina Gračišće u mogućnosti provesti trebaju se provoditi kontinuirano tijekom godine.

Analizom učestalosti pojave prirodnih nepogoda na području Općine kao i dosadašnjih šteta moguće je doći do procjene mogućih budućih šteta na ovom području. Analizirajući sve snage i sredstva vidljivo je da Općina Gračišće ima sredstva kojima će provesti mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode.

Ovog trenutka moguće je utvrditi kako je postotak osiguranja imovine na području Općine iznimno malen. Potrebno je u budućnosti u većoj mjeri osigurati imovinu što bi u konačnici imalo pozitivne učinke na gospodarstvo jer pomoć iz državnog proračuna nije obvezna, a ni dostatna za pokriće nastalih šteta, a posebice za stabiliziranje poslovanja oštećenika koji se bave određenim gospodarskim djelatnostima.

U cilju sprečavanja nastanka i ublažavanja posljedica prirodnih nepogoda veoma je bitna suradnja Općinskog i Županijskog povjerenstva za procjenu šteta od prirodnih nepogoda, operativnih snaga sustava civilne zaštite Općine Gračišće i stanovništva koji svojim zajedničkim djelovanjem mogu u znatnoj mjeri spriječiti nastanak prirodne nepogode i ublažiti njihove posljedice.